

[Gert Petersen.]

dansk regering turdet sige til sine allierede, dels vel fordi dansk udenrigspolitik altid skal være så forsigtig og helst ikke fornærme nogen og allermindst vennerne, dels, og det er vigtigere, fordi man skønner, at en åben fordømmelse af USA som den ansvarlige for den grusomste og mest folkedråbende krig siden 1945 ville rejse spørgsmålet: hvordan kan den danske regering være i alliance med en aggressor, med den ansvarlige for folkekræbet i Indokina? Det, som ingen regering herhjemme altså har turdet sige, er der — det må man erkende — mange enkeltpolitikere også fra partier, der går ind for alliancen med USA, som har sagt, og netop til dem synes jeg man må sige, at tiden må være inde til at tage stilling til spørgsmålet, om den amerikanske aggression i Indokina bare er en tilfældighed, en slags udskejelse, som en ellers moderat og afspændingsivrig stat ved et uheld har rodet sig ind i.

Jeg vil godt supplere med et par andre spørgsmål.

Er der ikke en sammenhæng mellem USAs fremfærd i Indokina og den faktiske belejring af Cuba, som startede, før Cuba allierede sig med Sovjet? Eller med USAs aktivitet i Latinamerika, hvis nyeste historie jo er så rig på CIA-kup og allersenest på skjulte eller åbne trusler mod nye revolutionære regimer som i Chile og Peru? Eller med USAs invasion i Den dominikanske Republik? Eller med USAs økonomisk-militære støtte til diktaturerne i Portugal, Spanien og Grækenland for ikke at tale om de østasiatiske diktaturer på Formosa, i Thailand og i Sydkorea? Eller med USAs fredning af Sydafrika, hver gang der rejses krav om virkelig effektive indgreb mod den moderne fascisme i Pretoria? Og sådan kunne man blive ved et godt stykke tid endnu. Spørgsmålet, som det hele munder ud i, er dette: hvor længe endnu vil danske regeringer for ikke at tale om de mange politikere, som kritiserer USAs Vietnamkrig og endda gør det stærkt, nægte at se, at der er en sammenhæng?

Jeg skal erkende, at kigger man over til den anden side, bliver billedet aldeles ikke mere opmuntrende. Ganske vist er den sovjetiske supermagt mere optaget af at holde styr på sin egen interessesfære og ikke fanget af et så omfattende globalt engagement

som USA, men billedet er ikke mere opmuntrende. Det er jo sådan for små lande, at de i deres udenrigspolitik skal styre mellem Scylla og Charybdis, men så må man minde om, at det, der gjorde Odysseus berømt, var, at han kunne styre imellem de to uhyrer, han lagde ikke til ved kajen hos nogen af dem, og så kan man vel konstatere rent historisk, at der ikke har været meget Odysseus i de danske udenrigsministre.

Jeg har tidligere, synes jeg, anført gode realpolitiske grunde for, at Danmark burde bryde ud af alliancen med USA, og denne gang har jeg altså begået noget så kriminelt som at beskæftige mig med udenrigspolitikens moralske dimension. Det gør måske ikke så meget indtryk blandt, om jeg så må sige, de professionelle, men udenrigspolitik føres ikke i et folkeligt vakuum, sådan som en tidligere dansk udenrigsminister troede og gik fallit på. Hans navn var Scavenius. Udenrigspolitik er også afhængig af meningerne i befolkningen, af de tanker og stemninger, som gør sig gældende dér, og jeg tror, at før eller senere vil en dansk regering baseret på et flertal erkende, at vi er kommet i alliance med en uhyre farlig magt, og at vi må ud af denne alliance. Jeg tror, at frykten for denne udvikling afholder mange også i regeringspartier fra i dag at sige den fulde sandhed om USAs krig i Indokina: at denne krig er en aggressionskrig iværksat af USA mod det indokinesiske folk.

Nu vel, trods den tilbageholdenhed, man altså udviser, skulle vi dog vel kunne enes om mindre skridt, som alligevel kan have stor betydning, for på trods af de skarpe ting, jeg har sagt, så mistænker jeg — og det har jeg vist også givet udtryk for tidligere — ingen i denne sal for at bryde sig om krig eller for ikke at være modstander af national undertrykkelse. Det er ikke hensigterne, det er midlerne, vi er uenige om. Men hvis man er imod denne krig — der kan være flere grunde til, at man er det — og alligevel ikke vil fordømme USA, kunne man så i hvert fald ikke holde op med forskelsbehandlingen, for jeg mener, at den manglende anerkendelse af Nordvietnam er udtryk for en forskelsbehandling. Danmark har diplomatisk forbindelse med Saigon, men hverken med Hanoi eller med Sydvietnams revolutionsregering. Er det ikke en forskelsbehandling, og har denne forskelsbe-